

De Innovatiescan POV-Macro stabiliteit: matchmaking tussen innovaties en projecten

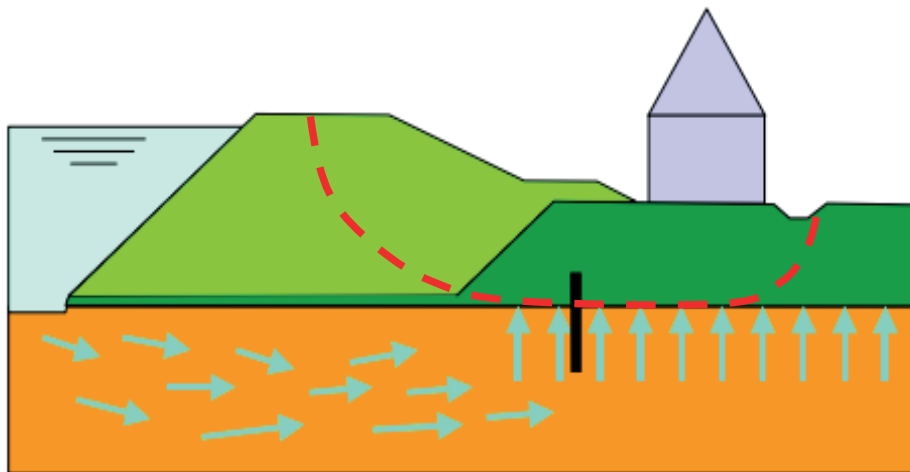

Wat is het probleem?

Er zijn veel innovaties voor dijkversterking in ontwikkeling die kunnen bijdragen aan de doelstellingen van het HWBP om dijkversterking sneller en goedkoper te maken. Vanuit het HWBP wordt hard gewerkt aan versnelling van innovaties, maar op dit moment hebben veel van deze ideeën moeite om stappen richting praktische toepassing te zetten en blijven in een soort suddertoestand hangen. Ook het toepassingsperspectief was niet duidelijk toen we met deze innovatiescan begonnen: over hoeveel kilometer hebben we het nu, op welke plekken zijn welke innovaties nodig, op welke termijn en wanneer is het voor marktpartijen aantrekkelijk om hierin te investeren?

Matchmaking tussen innovaties en projecten

We hebben in de Innovatiescan allereerst gekeken welke innovaties op het gebied van macro stabiliteit in ontwikkeling waren. Dit resulteerde in een lijst van 23 innovaties. Deze zijn besproken in een expertsessie en hebben allemaal suggesties voor vervolgstappen gekregen. Om echte stappen richting toepassing te kunnen zetten, moesten we concreter worden en kansrijke innovaties koppelen aan potentiële locaties. Daarom hebben we bekeken welke waterschappen de meeste macro stabiliteitsproblemen hadden. Dat waren Rivierenland, Schieland en Krimpenerwaard, Vallei en Veluwe, Hollands Noorderkwartier (vooral bij secundaire keringen), Stichtse Rijnlanden en Drents Overijsselse Delta. Daarbij is duidelijk geworden dat deze zes waterschappen zo'n 100 kilometer aan dijken hebben die de komende 5 jaar versterkt moeten gaan worden en waar niet kan worden volstaan met traditionele oplossingen. Dit biedt kansen voor innovaties. We hebben gekeken naar de karakteristieken van die verschillende situaties qua ondergrond en verwachte faalmechanismen. Met deze zes waterschappen hebben we vervolgens de match gemaakt tussen innovaties en locaties waar deze mogelijk toegepast kunnen worden en meerwaarde hebben. Vervolgens hebben we de waterschappen ieder gevraagd met welke innovaties zij aan de slag willen.

Dwarsdoorsnede met korte / diepe damwand

Voor meer informatie:

[www. http://www.povmacrostabiliteit.nl/rapporten/](http://www.povmacrostabiliteit.nl/rapporten/)

Of neem contact op met:

Martin Schepers | m.schepers@wsrl.nl
 Sonja Karstens | sonja@tkideltatechnologie.nl
 Andre Oldenkamp | info@ruimte-advies.nl
 Nick Leung | nick.leung@deltares.nl
 Ruud Termaat | ruud.termaat@deltares.nl

Innovaties in verschillende fasen

Uit de Innovatiescan is nu een lijst gekomen met innovaties die de verschillende waterschappen als kansrijk zien. We zien innovaties in verschillende stadia van rijpheid en maken daar duidelijk onderscheid in. Van sommige zal eerst moeten worden aangetoond dat de vereiste sterktebijdrage bij de realisatie toetsbaar is; andere hebben aangetoond voldoende te werken en zouden kunnen worden toegepast. We zien ook dat waterschappen enthousiast zijn om hiermee aan de slag te gaan. Maar daarmee zijn we er nog niet, zo blijkt ook uit gesprekken die we met marktpartijen gevoerd hebben. De manier waarop je het aanbestedingsproces vormgeeft is van belang om innovaties daadwerkelijk een kans te geven. Dit vergt een actievere houding van de waterbeheerder als opdrachtgever. Van de kennisinstituten wordt gevraagd om een helpende hand te bieden om innovaties mogelijk te maken en niet, zoals nog wel eens gebeurt, te oordelen of iets wel of niet goed is. Marktpartijen moeten bij de doorontwikkeling meer aandacht hebben voor de toetsbaarheid van de vereiste sterktebijdrage. Dit toetsen kan benut worden als kwaliteitscontrole tijdens de realisatie.

Spel met de markt

De uitdaging is om het spel met de markt goed te gaan spelen. Anders blijf je door hobbelen van een pilot hier naar een pilot daar. Het is niet zo dat die uitdaging niet eerder gesignaleerd is. Er is al wel eerder nagedacht over andere contractvormen (trajecten KIS, VIJG), er is een Handreiking Stimuleren van innovatieve inschrijvingen en er zijn al alliantiecontracten (Markermeerdijken, GOWA). Dit zijn op zich goede stappen, maar toch wordt het innovatievermogen van de markt hierdoor nog onvoldoende getriggerd.

Daaraan liggen een aantal zaken ten grondslag:

1. Elk waterschap heeft zijn eigen procedures. Als je bij het ene waterschap aangetoond hebt dat het werkt, wil het andere waterschap het nog niet zomaar toepassen omdat het weer andere vragen heeft.
2. Koudwatervrees van de beheer organisatie van het waterschap omdat niet duidelijk is wat de gevolgen zijn qua kosten (bv extra monitoring, schrijven van ontwerp en toetsrichtlijnen)
3. De voorwaarden en risicobepalingen die meegegeven worden in de aanbesteding zijn vaak niet realistisch en werken het aanbieden van innovaties tegen.
4. Als wel ruimte gegeven wordt aan de markt zitten in veel aanbestedingen een aantal perverse prikkels waardoor aannemers slim kunnen aanbieden met een innovatie maar uiteindelijk als ze het werk gekregen hebben vrij eenvoudig de terugvaloptie kunnen uitvoeren. Hierdoor hebben zij wel het werk maar het waterschap niet de gewenste innovatie.
5. Vaak zijn ook juist kleinere marktpartijen bezig met de ontwikkeling van innovaties. Het is voor hen lastig om grotere aannemers mee te krijgen om hun innovatie te gaan toepassen.

Vervolg

Naast inhoudelijke pilots (zoals op het gebied van Mixed in Place en Geotextiel) moeten we werken aan pilots 2.0. We stellen voor om vier dijkversterkingstrajecten met knelpunten in te richten als living lab. Hierin zal in co-creatie de werking van de kansrijke innovaties worden onderbouwd. Ook kunnen de dilemma's worden gesignaleerd en opgelost, die optreden bij aanbestedingsvormen waarin de aanbieder wordt gestimuleerd om innovatieve oplossingen aan te bieden en daarvoor ook echt de ruimte krijgt om die te implementeren.

Er is een tweedeling over waar de regie moet liggen. De markt is heel stellig en wil graag vroeg betrokken worden en wil meer vrijheid om slimme aanbiedingen te kunnen doen. De waterschappen lijken onvoldoende vertrouwen te hebben dat de markt echt met innovaties gaat komen als je hen meer vrijheid geeft en geven het signaal de regie meer naar zich toe te willen trekken. Gezien de verschillende meningen over waar de regie moet liggen stellen we voor een aantal uitvoeringen te doen met regie bij de markt en een aantal met regie bij het waterschap. Doelstelling is om te kijken welke varianten echt innovaties uitlokken en welke leiden tot oplossingen met grote meerwaarde. We zijn bezig met een traject met enthousiaste waterschappers van de 6 eerder genoemde waterschappen, waarvan een aantal al met een concrete locatie aan de slag is.

De rol van de POVМ en het HWBP

De waterschappen kijken erg naar de POVМ and het HWBP en zijn aarzelend om zaken zelf voortvarend op te pakken. Ze zoeken vooral steun om projecten goed neer te zetten. Daarbij vragen ze nadrukkelijk om een stukje regie vanuit HWBP en POVМ, om te zorgen dat kennis uit projecten doorvertaald wordt naar andere projecten en ervoor te zorgen dat resultaten bij elkaar worden gebracht om zo een structurele kennisopbouw mogelijk te maken.